

МУЗИЧНА ШЕВЧЕНКІАНА

українських композиторів:
біобібліографічне довідкове видання

Опрацювання та упорядкування
Мирослава Гулковського

Київ
Видавництво Ліра-К

УДК xxxxxxxx
ШЗ7

Опрацювання та упорядкування
Мирослава Гулковського

Рецензенти:

Віктор Степурко – композитор, заслужений діяч мистецтв України, лауреат Національної премії ім. Тараса Шевченка, кандидат мистецтвознавства (доктор філософії мистецтва), професор, професор кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури Інституту сучасного мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Ірина Сікорська – музикознавець, кандат мистецтвознавства, заступниця завідувача відділу музикознавства й вчений секретар Спеціалізованої ради із захисту кандататський і докторських дисертацій, старший науковий співробітник ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України.

Олександр Боронь – доктор філологічних наук, завідувач відділу шевченкознавства, заступник директора з наукової роботи Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України

Музична Шевченкіана українських композиторів : біобібліогр. довід. вид. : Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. – 952 с.

ISBN 978-617-520-443-6

У біобібліографічному виданні представлено 373 українські композитори. У роботі у повній мірі представлено зазначені жанри Музичної Шевченкіани : опери, балети, ораторії, кантати, симфонії, фортепіанні композиції, романси, солоспіви, пісні, хорові духовні піснеспіви на тексти псалмів Давидових у переспіві Тараса Шевченка та поеми «Марія» тощо.

Для повного ознайомлення з творчістю композиторів у довідковому виданні подано біографію, творчий доробок, Музичну Шевченкіану як основний розділ, у якому зазначено композиції на тексти Шевченка, роки написання й видання, першого виконання, дискографію та літературу.

Праця здебільшого написана за матеріалами власного архіву, зібраного протягом сорока років та у безпосередньому спілкуванні з кожним композитором, щоб відомості були точними і правдивими. У праці подано Музичну Шевченкіану періоду другої половини XIX – 20-х років XXI століття, твори композиторів яких мають велику історичну вагу. При її появі у друкованому вигляді стане добрим помічником для здобувачів вищої освіти навчальних музичних закладів і для тих, хто цікавиться музичною культурою нашої славної і непереможної нації.

УДК

ISBN 978-617-520-443-6

© Гулковський М., упоряд., 2023
© Видавництво Ліра-К, 2023

ПЕРЕДМОВА

«Музична Шевченкіана українських композиторів: Біобібліографічне довідкове видання» – масштабний результат семирічної праці самовідданого митця й дослідника Мирослава Гулковського.

Мирослав (Мірча) Ілліч Гулковський – хоровий диригент, співак (тенор), педагог, лауреат міжнародних конкурсів. Як співак і хормейстер Київського камерного хору ім. Б. Лятошинського та як співзасновник і головний диригент Ансамблю солістів «Благовість» представляв українське хорове мистецтво у США, Франції, Німеччині, Нідерландах, Великій Британії, Ірландії, Естонії.

Тепер увесь свій багатий музичний досвід виконавця й педагога та знання науковця М. Гулковський задіяв до здійснення заповітного задуму – видання музичної Шевченкіани українських композиторів. Хоч автор скромно означив свою творчу, комплексну працю як «опрацювання та упорядкування», та систематизація й осмислення всього величезного різноманіття біобібліографічного матеріалу потребувало як глибоких пошукових і аналітичних зусиль, так і високого духовного натхнення.

У 1000-сторінковій праці М. Гулковський представив творчість 400 українських композиторів від середини XIX до 20-х років XXI ст. Тут подано докладні біографії композиторів, якнайповніше представлена їхня творчість, у якій виокремлено й конкретизовано музичну Шевченкіану. Подано також бібліографію видань та дискографію, тобто якнайповніше представлено джерельну базу. І це тільки перше видання задуманої М. Гулковським музичної Шевченкіани. Дослідник зібрав біобібліографічні матеріали ще про 200 композиторів.

У зв'язку з авторською працею М. Гулковського необхідно згадати колективну монографію *«Музична Шевченкіана у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського»*, яку підготував і опублікував у 2019 році відділ музичних фондів цієї провідної бібліотеки. У науковому каталозі обсягом 992 сторінки подано систематизовану інформацію про друковані та рукописні музичні твори, народні пісні й їхні опрацювання на поезію українського генія Тараса Шевченка, а також про музичні твори, написані за мотивами його творчості або присвячені поетові. У відділі музичних фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського зберігається найбільше в нашій державі нотне зібрання. **Весь матеріал у каталозі подано за такими розділами:** *«Музичні твори на тексти Тараса Шевченка»*, *«Музичні твори за мотивами творів Т. Шевченка»*, *«Присвячено Шевченкові»*, *«Улюблені, використані та записані Т. Шевченком народні пісні»*, *«Основні використані нотні збірки»*.

Обидва видання – *«Музична Шевченкіана українських композиторів: Біобібліографічне довідкове видання»* М. І. Гулковського та науковий каталог *«Музична Шевченкіана у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського»* – доповнюють одне одного й, безперечно, є значним внеском у розвиток українського музичного джерелознавства та становлять фундаментальну джерельну базу для подальшого вивчення музичних інтерпретацій поезії Великого Кобзаря. Матеріали цих праць знадобляться для укладання довідкових видань, підручників і навчальних посібників, програм спеціальних і загальних курсів з музичного мистецтва та добору виконавського репертуару.

«Музичну Шевченкіану українських композиторів...» М. І. Гулковського можна розглядати як біобібліографічне продовження унікального нотного видання *«Тарас Шевченко. Пісенний «Кобзар»*. *Хорова Шевченкіана. Зібрання хорових творів у семи томах»*, що його уклав П. І. Муравський (ідея видання, вступна стаття й загальна редакція належать О. А. Шокалу).

Семитомне видання здійснив Благодійний фонд «Хорова школа Павла Муравського» протягом 2014–2020 років як заповітний задум учителя й маестро за *Всеукраїнським мистецьким проектом «Україна співає «Кобзаря»*. Це перше найповніше, систематизоване, цілісне зібрання хорової Шевченкіани упорядкував Павло Іванович Муравський (1914–2014) – великий український хоровий диригент і педагог ХХ–ХХІ століть, народний артист України, професор Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, почесний академік Національної академії мистецтв України, лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка, Герой України.

Зібрання хорових творів у семи томах відзначається тим, що в ньому вперше системно укладено в основному всю хорову Шевченкіану, скомпоновану від середини ХІХ до початку ХХІ ст.

Визначальна особливість цього унікального зібрання хорової Шевченкіани – його практична цінність, бо нотний матеріал опрацьовували для впровадження в сучасну музичну педагогіку й концертно-виконавську діяльність сам маестро П. І. Муравський та представники його хорової школи й послідовники мистецького методу, в тім числі й М. І. Гулковський.

Зокрема Мирослав Гулковський здійснив музичне редагування четвертого й п'ятого томів *«Пісенного «Кобзаря»*, до яких увійшли твори з інструментальним супроводом. Крім того, М. Гулковський доповнив ці томи творами сучасних композиторів та написав про них біографічні довідки й додав бібліографію.

До семитомного зібрання хорової Шевченкіани дібрано 279 творів 122 композиторів і шести аранжувальників та 12 народних пісень, які розподілено на три групи: *твори а капела* – 1, 2, 3 томи; *твори з інструментальним супроводом* – 4, 5 томи; *твори великої форми з симфонічним оркестром* – 6, 7 томи. Загальний обсяг семитомника – 2 300 сторінок.

На основі семитомника скомпоновано 352-сторінковий том *«Тарас Шевченко. Пісенний «Кобзар»*. *Вибране*» (видано у 2020 р.). До *Вибраного* дібрано 83 твори 67 композиторів і чотирьох аранжувальників та шість народних пісень, які розподілено на дві групи: *твори а капела* й *твори з інструментальним супроводом*. *Вибране* є нотним додатком до масштабного аудіо запису *«Тарас Шевченко. Пісенний «Кобзар»*» (три аудіо альбоми), здійсненого на основі нотного видання *«Тарас Шевченко. Пісенний «Кобзар»*. *Хорова Шевченкіана. Зібрання хорових творів у семи томах*» за *Всеукраїнським мистецьким проектом «Україна співає «Кобзаря»*».

М. І. Гулковський узяв безпосередню участь у доборі творів і їх музичному редагуванні, у складанні бібліографії й біографічних довідок про композиторів до *Вибраного* з *«Пісенного «Кобзаря»*. Також М. І. Гулковський працював у експертній раді з добору творів для запису й визначенні виконавців *«Пісенного «Кобзаря»* та був відповідальним за випуск дисків *1,2,3 Другого аудіо альбому – Твори з інструментальним супроводом*. Скрупульозний митець і дослідник здійснив свою працю на совість.

Аудіо видання *«Тарас Шевченко. Пісенний «Кобзар»* містить 110 творів 86 композиторів. Обсяг аудіо видання – три музичні альбоми (по три СД в кожному): перший – *твори а капела*; другий – *твори з інструментальним супроводом*; третій – *твори великої форми з симфонічним оркестром*.

У записові *«Пісенного «Кобзаря»* взяли участь на благодійних засадах 45 провідних хорових колективів з 17 міст України й діаспори під орудою учнів і послідовників маестро Муравського, зокрема Ансамбль солістів «Благовість» під диригуванням Мирослава Гулковського. До аудіо видання дібрано також частину творів, які маестро Павло Муравський записав свого часу з хоровими колективами, що їх очолював у 1948–2005 рр.

Видати й записати всю хорову Шевченкіану під символічною назвою *«Пісенний «Кобзар»* – заповітний мистецький задум Павла Івановича Муравського, здійснення якого завершили його учні й послідовники.

Шевченків поетично-пісенний феномен – виняткове явище у світовій поезії й музиці. Тарас Шевченко – єдиний у Світі поет, переважна частина поетичної спадщини якого живе у співі. На *«Кобзар»*, у якому 237 поетичних творів, написано понад 300 авторських хорових творів і записано близько 100 народних хорових пісень. У цілому на Шевченків *«Кобзар»* написано понад 3 000 музичних творів: композиторських інтерпретацій різних форм і жанрів від солоспівів до хороспівів, кантат, симфоній, опер, ораторій, балетів. Усе це являє собою *музичну Шевченкіану* – надзвичайно багату і маловивчену сферу Шевченкознавства та українського музичного мистецтва.

Завдяки першому найповнішому, системному нотному виданню й записові *хорової Шевченкіани* став доступний широкому загалові майже весь співаний *«Кобзар»*. *«Пісенний «Кобзар»* – своєрідний музичний ключ до проникливого сприйняття й цілісного осягнення Шевченкового поетичного світу. Високоякісне хорове озвучення *«Кобзаря»* витончує відчуття й розкриває глибинну суть Шевченкової поезії та сприяє розвитку *хорового співу – базового мистецтва української культури*.

«Пісенний «Кобзар» як системне, цілісне нотно-звукове зібрання започаткував новий напрям у *Шевченкознавстві – Хорову Шевченкіану*. Цей грандіозний мистецький задум розпочав здійснювати маестро Павло Муравський і довершили його учні й послідовники.

Зібрання хорових творів у семи томах «Тарас Шевченко. Пісенний «Кобзар». Хорова Шевченкіана» й аудіо видання *«Тарас Шевченко. Пісенний «Кобзар»* цілісно явили *прадавню традицію українського хорового співу й феномен хорової Шевченкіани* та стали *гідним музичним пам'ятником Великому Кобзареві України*.

Дієва участь М. Гулковського у здійсненні *Всеукраїнського мистецького проекту «Україна співає «Кобзаря»»* посприяла його подвижницькій праці над *«Музичною Шевченкіаною українських композиторів...»*, якою він потужно долучився до розвитку *музичного Шевченкознавства* й зведення *музичного пам'ятника Великому Кобзареві – Співцеві України*.

Олександр Шокало,
шевченкознавець, культурософ,
керівник Всеукраїнського мистецького проекту
«Україна співає «Кобзаря»

А

АВДІЄВСЬКИЙ АНАТОЛІЙ ТИМОФІЙОВИЧ

(16. 08. 1933 р., с. Федвар на Кіровоградщині, нині с. Підлісне Знам'янського району Кіровоградської області – 24. 03. 2016 р., м. Київ) – видатний український хоровий диригент, композитор, фольклорист, педагог, культурно-освітній і музично-громадський діяч.

Походив з родини лікарів, коріння древа якого сягає мальовничої Чернігівщини (село Авдіївка Холминського району).

Заслужений діяч мистецтв (1967 р.) та Народний артист (1975 р.) Української РСР.

Лауреат Державної Премії Української РСР (з 2000 р. – Національна) імені Т. Г. Шевченка (1968 р.)

Герой України (2003 р.)

Від 1940 р. разом із родиною проживав в селі Цебриково Великомихайлівського району на Одещині.

В 1940–1948 рр. – учень загальноосвітньої середньої школи села Цебриково.

В 1949–1953 рр. навчався на диригентсько-хоровому відділі Одеського державного музичного училища (з 1997 р. – Одеське училище мистецтв і культури) ім. К. Ф. Данькевича, після закінчення якого (в 1951–1958 рр.) працював вчителем музики й співу, керівником учнівських та аматорських хорових колективів Одеси.

В 1953–1958 рр. навчався на диригентсько-хоровому факультеті Одеської державної консерваторії (з 2012 року – Одеська національна музична академія) ім. А. В. Нежданової по класу диригування професора К. К. Пігрова та Д. С. Загребського.

В 1958–1962 рр. – засновник, художній керівник і головний диригент Державного Поліського ансамблю пісні й танцю «Льонок» (м. Житомир), водночас – викладач хорового диригування Житомирського музичного училища (нині – Музичний коледж) ім. В. С. Косенка.

В 1963–1966 рр. – художній керівник і головний диригент Державного Черкаського українського народного хору.

Від 1966 року по 2016 рік – генеральний директор, художній керівник і головний диригент Державного, нині Національного, Заслуженого академічного українського народного хору ім. Г. Верьовки.

В 1972–1976 рр. – викладач класу хорового диригування Київської державної консерваторії (від 1995 р. – Національна Музична академія України) ім. П. І. Чайковського.

В 1976–1980 рр. – старший викладач кафедри академічного хорового співу й диригування Київського Державного інституту культури ім. О. Корнійчука (нині – Київський Національний університет культури і мистецтв).

З 1980 р. – завідувач кафедри методики музичного виховання, співів та хорового диригування Київського державного педагогічного інституту (нині – Національний педагогічний університет

ім. М. Драгоманова), з 1986 р. – його професор, з 2000 р. – проректор; з 2003 р. – директор Інституту мистецтв при університеті.

Голова Національної Всеукраїнської музичної Спілки (з 1990 р.).

Президент Національного музичного Комітету України Міжнародної музичної Ради ЮНЕСКО (з 1995 р.)

Дійсний член (академік) Національної академії педагогічних наук України (1995 р.) та Академії мистецтв України (1997 р., її співзасновник, 1996 р.).

Кавалер орденів: Орден Держави (2003 р.); Ордени Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня (2003 р.) та II ступеня (2008 р.); Орден князя Ярослава Мудрого V ступеня (2008 р.); Орден Святого Миколая Чудотворця (2012 р.).

Почесний доктор Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (2003 р.), його заслужений професор (2008 р.).

Почесний професор Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського (2008 р.) та Одеської державної (з 2012 р. – Національна) музичної академії ім. А. В. Нежданової (2008 р.).

Володар Золотих медалей: Академії мистецтв України (нині – Національна) (2007 р.), «Михайло Петрович Драгоманов, 1841–1895» Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (2008 р.).

Почесне звання «Лицар Вітчизни» та «Золотий Хрест честі й звитяги» (2007 р.).

«Гетьман української народної пісні» (Одещина).

Посол української народної пісні у світі.

Творча спадщина:

Автор творів великої форми, сюїт, хорів, кантат, пісень, аранжувань українських народно-обрядових, історичних, козацьких, родинно-побутових, духовних (колядок, щедрівок, маланок) пісень та пісень народів світу.

Оригінальні авторські твори – «На ланах барвистих» (вірші Д. Луценка, 1958 р.). «Виростеш ти, сину» (вірші В. Симоненка), «Ой на горі ясени» (вірші Грищенко, 1965 р.). «Привітальна-хороводна» (вірш М. Негоди, 1965 р.), «Ода Києву» (вірші А. Авдієвського, 1966 р.), «Розляглось колгоспне поле» (вірші М. Сингаївського, 1967 р.), «Над широким Дніпром» (вірші В. Лагоди, 1967 р.), «Не громи в степах гудуть» (вірші Д. Луценка, 1968 р.), «Сніг біліє» (Щедрий вечір) (вірші М. Сома, 1968 р.), «Місяць янесенський» (вірші Л. Українки, 1970 р.), «Радуйся, земле» (Ода врожаю) (вірші М. Сингаївського, 1970 р.), «Ласкаво просимо» (слова О. Новицького, 1970 р.), «Сієм, сієм-посіваєм», «Ой новина в нас, новина», «Сніг біліє» (усі – на тексти М. Сома, 1972 р.), «Привітальна» (тексти А. Шкурата), «Привітальна-хороводна» (вірші О. Доріченка, 1973 р.), «Цвіте передгір'я Копетдагу» (вірші Д. Луценка, 1976 р.), «Святкова вітальна» (вірші Д. Луценка).

опрацювання українських народних пісень – «Зеленє жито, зелене», «Птичка невеличка», «Цвіте терен» (1958 р.), «Ой там за лісочком» (1958 р.), «Ой попід гай зелененький», «На поточку прала» (1958 р.), «По садочку ходжу» (1958 р.), «Гандзя» (1961 р.), «Чуєш, брате мій» (1965 р.), «Ой чий то кінь стоїть» (1967 р.), «Діброво зелена» (1967 р.), «Ой ти, місяцю» (1968 р.), «Колискова» (вірші Лесі Українки, 1968 р.), «Несе Галя воду» (1968 р.), «Ой чорна, я си чорна» (1969 р.), «Ой гарна, я гарна» (1969 р.), «Розкопаю гору» (1970 р.), «Пасітеся, сірі воли» (1972 р.), «Взяв би я бандуру» (вірші М. Петренка, 1972 р.), «Як була я маленька» (1972 р.), «Шум» (Весняна гра, 1973 р.), «Діброво зелена» (1967 р.) та ін.; опрацювання народних пісень народів світу – «Аріран» (Корейська, 1965 р.), «Світанкова» (Мексиканська, 1967 р.), «Написав мій милий» (Словацька, 1968 р.), «Ластівочка» (Чеська, 1968 р.), «Жайвір» (Французька, 1969 р.), «Бажання» (Польська, 1972 р.), «Дзвін гітари»

(Португальська, 1975 р.), «Клавелітос» (Іспанська, 1975 р.), «Степова душа» (Венесуельська, 1975 р.), Гімн Канади (1996 р.), Гімн США (1996 р.); опрацювання літургійних духовних творів для народного хору – «Святий Боже» (1992 р.), «Милість спокою» (1992 р.), «Іже Херувими» (запис Г. Сковороди, 1992 р.), «Господи, возвах к Тебе» (1992 р.) (усі – з народної Літургії); аранжування духовних творів українських композиторів – «Благослови, душе моя, Господа» К. Стеценка (1991 р.), «Святий Боже» Я. Яциневича (1992 р.), «У Царстві Твоїм» М. Леонтовича (1993 р.), «Хваліте Ім'я Господнє» С. Дегтярьова (1994 р.), «Многая літа» Д. Бортнянського (1995 р.), «Молитва за Україну» М. Лисенка (1991 р.), «Камо піду од лица Твого, Господи» М. Лисенка та інші; опрацювання колядок і щедрівок – «Добрий вечір тобі, пане господарю», «Павочка ходить», «У Києві-граді» (тексти М. Головащенко), «Чи дома, дома».

Здійснив аранжування для народного хору фольк-опери «Цвіт папороті» («Коли цвіте папороть») Є. Станковича (1978 р.).

Музикознавчі праці:

Програма з музики середньої загальноосвітньої школи та позакласної роботи. – Київ: Видавництво НПУ ім. М. Драгоманова, 1994; Проблеми і перспектива сучасної підготовки майбутнього вчителя музики у вищих навчальних закладах. – Київ: Видавництво НПУ ім. М. Драгоманова; «Моцарт під загрозою» // Вечірній Київ. – 1986. – 1 березня; «Плекаймо, люди, пісню» // Культура і життя. – 1989. – 16 травня; «Сприятли розбудові музичної культури» // Українська музична газета. – 1993. – № 1; «Музична спадщина національного мистецтва та сучасний стан розвитку хорового мистецтва України» // Українська музична газета. – 1998. – № 2.

Музична Шевченкіана:

«Реве та стогне Дніпр широкий» (з балади «Причинна»), мелодія Д. Крижанівського. Аранжування для народного хору (1967 р.); «Думи мої, думи» (на тексти однойменного твору), мелодія К. Борисюка. Аранжування народної пісні для народного хору без супроводу (1981 р.); «Зоре моя вечірняя» (з поеми «Княжна») для мішаного хору а саррелла; «Плавай, плавай, лебедонько» (з балади «Причинна»). Аранжування народної пісні для народного хору без супроводу (1980-ті роки); «Заповіт» («Як умру, то поховайте...»). Мелодія Г. Гладкого. Аранжування для народного хору без супроводу; «З ланів Шевченкового краю» (вірші Д. Луценка). Твір-присвята. Для народного хору із супроводом інструментального оркестру (1967 р.).

Окрасою репертуару Українського народного хору ім. Г. Г. Верьовки під орудою великого маестро Анатолія Авдієвського завжди були хорові твори на геніальні тексти Пророка Шевченка: «Заповіт» («Як умру, то поховайте...») в аранжуванні Л. Ревуцького, «За байраком байрак» Б. Лятошинського (з циклу «В казематі»), «Навгороді коло броду» А. Штогаренка, Кантата «Хустина» («У неділю не гуляла...») Левка Ревуцького (у другій редакції 1944 р.) та в опрацюванні для народного хору А. Авдієвського; чоловічий хор «Закувала та сива зозуля» з «Вечорниць» композитора П. І. Ніщинського до 2-ї дії драми «Назар Стодоля» Т. Шевченка.

Національний заслужений академічний український народний хор ім. Григорія Верьовки під керівництвом Маестро А. Авдієвського став першим виконавцем талановитої кантати «І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм...» (на тексти однойменної поеми-послання Т. Г. Шевченка) композитора із Закарпаття (м. Ужгород) Василя Гайдука – учня Євгена Станковича. Твір прозвучав у 2007 році до 193-ї річниці від дня народження Кобзаря. Уславлений колектив брав участь у виїзному засіданні Міжнародного благодійного Фонду національної пам'яті України (президент – академік Ігор Юхновський) на батьківщині Кобзаря, в селі Керелівка-Шевченкове, де співали для жителів на

обійсті батьківської хати, співали у повному складі біля могили Тарасової матері. Була надана також фінансова допомога Національному історико-культурному заповіднику «Батьківщина Тараса Шевченка» з нагоди підготовки до відзначення 200-ї річниці від дня народження «апостола правди і любові».

Дискографія:

Грамплатівки –

Співає Український народний хор імені Григорія Верьовки. Художній керівник і головний диригент Анатолій Авдієвський. «Реве та стогне Дніпр широкий», мелодія Д. Крижанівського. «Заповіт» («Як умру, то поховайте...»), мелодія Г. Гладкого (обидві – в опрацюванні А. Авдієвського). – Фірма «Мелодія». – 1969. – ДО24383–4; «Реве та стогне Дніпр широкий» (мелодія Д. Крижанівського). Фонохрестоматія з української літератури для 4 класу, випуск II. – 1974. – М71–35997–8; Реве та стогне Дніпр широкий (Крижанівський Д. Я.), «Заповіт» (Гладкий Г. П.), «Закувала та сива зозуля» (тексти й музика Ніщинського П. І.). – «Мелодія». – 1969. – С01717–8; Реве та стогне Дніпр широкий. Мелодія Д. Крижанівського; «Заповіт», мелодія Г. Гладкого, обр. Ревуцького Л. М.; «Закувала та сива зозуля» (тексти і музика Ніщинського П. І.). – «Мелодія». – 1971. – СМО2733–4;

Джерела:

«Співає Український народний хор імені Г. Верьовки» у 2-х випусках (Київ, 1971. – вип.1; Київ, 1974. – вип.2); «Співає Український народний хор імені Г. Верьовки: Пісні народів світу». – Київ, 1987 р.;

Коротя-Ковальська В. Пісенний світ українознавства / Упорядник Валентина Коротя-Ковальська. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори–2006», 2011. – 272 с. – С. 255–256.

Література:

Гордійчук М. Пісень дивних чарівник / Микола Гордійчук // Музика і час, Київ – 1984;

Пилипчук М. Зелений сад пісень / Марія Пилипчук // Музика. – 1989. – № 3;

Корнійчук В. Хорових справ маестро / Володимир Корнійчук // Українська музична газета. – 1993. – липень-вересень;

Гордійчук М. Школа народного хорового співу (До 50-річчя Державного народного хору ім. Г. Верьовки) / Микола Гордійчук // Народна творчість та етнографія. – 1993. – № 5–6;

Пучко-Колесник Ю. Натхнення Божого митець / Юлія Пучко-Колесник // Українська музична газета. – 1999. – № 1;

Хорове виконавство України. Ч. II. Диригенти: Довідник / Автор-упорядник Бурбан М. І.; Редактори: Пиц Б. Р., Вінцовський С. В. – Дрогобич: Вимір. – 2004. – 260 с. – С. 5–6;

Степанченко Г. Анатолій Авдієвський та Національний хор ім. Г. Верьовки / Галина Степанченко // Студії мистецтвознавчі. – Видавництво Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського Національної академії наук України, Київ – 2004. – Ч. 4;

Бурбан М. І. Українські хори та диригенти: Монографія / Михайло Бурбан. – Дрогобич: Посвіт, 2007. – 672. – С. 265–266;

Лісецький С. Без права на перепочинок / Степан Лісецький // Газета «Культура і життя». – 2008. – 3 вересня;

Сікорська І. Звучала її величність – українська народна пісня / Ірина Сікорська // Українська музична газета. – 2008. – № 4 (70). – жовтень-грудень;

Луніна А. «Коли цвіте папороть»: Розвінчана міфологема / Анна Луніна // Музика. – 2011. – №№ 4–6.

Титаренко Л. Пісня для Тарасової Матері / Лідія Титаренко // Газета «Голос України». – 2012. – 26 червня;

Корнійчук В. Маестро Анатолій Авдієвський. Портрет хору з мозаїки: Художньо-документальна повість / Володимир Корнійчук. – Київ: Криниця; 2012. – 496 с. (Серія «Бібліотека Шевченківського комітету»);

Шевченківські лауреати, 1962–2012: Енциклопедичний довідник / Автор-упорядник М. Г. Лабінський; Вступне слово Б. І. Олійника; – Київ: Криниця, 2012. – 864 с. – С. 14–15;

- Степанченко Г.* Народний хор і його чародій (Ювілейні новели) / Галина Степанченко // Музика. – 2013. – № 5. – С. 8–11;
- Сюта Б.* Книжка про великого майстра / Богдан Сюта // Слово «Просвіти», Київ – 2013. – № 31 (720), 8–14 серпня. – С. 12;
- Цимбалюк М., Букет Є.* Наша пісня – як політ могутнього птаха / Микола Цимбалюк, Євген Букет // Слово «Просвіти», Київ – 2013. – № 24 (713), 20–26 червня. – С. 8–9;
- Кузик В.* Відлуння часу в музиці майстрів / Валентина Кузик // З верховин півстоліття. Національній премії України імені Тараса Шевченка – 50 / Борис Олійник, Михайло Наєнко, Ігор Павлюк [та ін.]; [упорядник Вікторія Костюченко]. – Київ: Либідь, 2013. – 392 с. – С. 125–159 (С. 143);
- Вілкова Д.* Відомі композитори України / Дар'я Вілкова. – Київ: ФОП «Мунін Г. Б.»; 2016. – 368 с. – С. 5–6;
- Залуцький О.* Музичні товариства Буковини: Довідник Чернівецького обласного відділу Національної Всеукраїнської музичної Спілки (до 25-річчя від дня заснування) / Олександр Залуцький. – Чернівці: Друк-Арт, 2016. – 304 с. – С. 60–62;
- Горбенко С.* Анатолій Авдієвський: погляд на музичну освіту і духовність особистості / Сергій Горбенко // Українська музична газета. – 2018. – №1 (107), січень-березень. – С. 3;
- Дзюба Д.* Музика в ефірі українського телебачення: історико-хронологічний підхід (1986–2018) / Діана Дзюба // Студії мистецтвознавчі: Театр. Музика. Кіно. Архітектура. Образотворче та декоративно-вжиткове мистецтво. Число 3–4 (67–68) / [головний редактор Г. Скрипник]; НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, Київ – 2019. – 134 с. – С. 78–92; Число 1–2 (69–70). – Київ – 2020. – 138 с. – С. 57–69 (продовження);
- Горбенко С.* «Пам'яті маестро Анатолія Авдієвського» / Сергій Горбенко // Українська музична газета. – 2020. – № 2 (116). – квітень-червень. – С. 2.

АЛЕКСАНДРОВ ВОЛОДИМИР СТЕПАНОВИЧ

(20. 06. / 02. 07. 1825 р., с. Бугаївка Ізюмського повіту Харківської губернії – 29. 12. 1893 р. / 10. 01. 1894 р.), м. Харків – український композитор-автодидакт (самоук), аранжувальник, етнограф і фольклорист, письменник, перекладач, видавець, музичний і громадський діяч.

За фахом – лікар. Походить зі священницької родини.

Батько композиторки й піаністки Людмили Александрової – авторки солоспівів: «Повій, вітре, на Україну» (вірші С. Руданського), «Дивлюсь я на небо...» (вірші М. Петренка), які стали народними піснями.

Музичні знання здобув, навчаючись у Куп'янському повітовому духовному училищі та Харківському колегіумі (згодом – семінарії).

В 1853 році закінчив медичний факультет Харківського університету. Відтоді служив військовим лікарем у Варшаві, міським лікарем у Харкові (1860–70 рр.), військовим лікарем у Керчі; в Полтаві (від 1879 р.), де створив літературне об'єднання молодих поетів, підтримав творче обдаровання Володимира Самійленка; автор (спільно з К. Білиловським) видань збірників (згодом – альманахів) «Складка» (1887 і 1893 рр., Полтава-Харків); друкувався також у часописах «Світ», «Зоря» та календарях «Просвіти», записував народну творчість, займався музикою

Від 1885 року продовжив службу військового лікаря у Харкові; від 1886 року – у відставці. Продовжив літературну та музичну творчість.

Творча спадщина:

оперети: народно-побутові – «За Немань іду» (Харків, 1872 р.; 2-е видання – Харків, 1873 р.), «Не ходи, Грицю, на вечорниці» (Харків, 1873 р.; 2-е доповнене видання – Полтава, 1884 р.); драматичні – «Кепська справа» (1881 р.), «Правдиве кохання» (1882 р.); сатиричні – «Єлена Прекрасна в Трої»;

автор віршованого лібрето (російською мовою) «Гетьман Зіновій Богдан – визволитель Малоросії» (за поемою Євгена Гребінки «Богдан») для опери Петра Щуровського «Богдан Хмельницький» – [організатора і викладача регентських курсів у Полтаві, вчителя Гордія Гладкого]; казка «Коза-Дереза» (1885 р., м. Полтава); автор літературно-музичних творів: «Розбите серце» («Я бачив, як вітер берізьку зломив» (переспів вірша німецького поета Левенштейна), «Співанка» («Ти несись, мій спів з мольбою...») (переспів вірша невідомого німецького автора, 1887 р., м. Харків, Альманах «Складка») – обидві пісні стали народними; «Моя могила» («Прощай моя ти люба, мила») (Альманах «Складка», Харків – 1896. – Книга 3). Музика М. Лисенка.

Автор збірок пісень: «Народний пісенник з найкращих українських пісень, які тепер найчастіше співаються. З нотами особно» (Харків: видавець Ф. Михайлов, 1887 р.); «Пісні, колишні найбільше в ходу між студентами в 1840-х роках, російські і латинські, останні з російським перекладом у віршах з нотами для співу і акомпануванням на роялі» (Харків, 1891 р.).

Музична Шевченкіана:

Опрацювання українських народних пісень-солоспівів для голосу з фортепіано на тексти Т. Г. Шевченка: «Нащо мені чорні брови...» (Думка). – В збірці нот: Александров В. С. «Народний пісенник з найкращих українських пісень, які тепер найчастіше співаються. З нотами особно» / Скомпонував В. Александров. – Харків: видав Ф. Михайлов, 1887. – 130 с. – С. 83; «Плавай, плавай» («Плавай, плавай, лебедонько, по синьому морю...») (уривок з балади «Тополя») // Там само. – С. 82 [Пісня включена до п'єси «За Немань іду»]; «Реве та стогне Дніпр широкий» (уривок з балади «Причинна») // Там само. – М. 80; «Така її доля» (уривок з балади «Тополя») / Там само. – С. 84; «Боже Спасителю мій» («Якби таки або так, або сяк...») (уривок з поеми «Гайдамаки», розділ «Свято в Чигирині») // Там само. – С. 59;

Опрацювання улюблених, використаних та записаних Т. Шевченком народних пісень: «Віють вітри» («Віють вітри, віють буйні аж дерева гнуться...») // Там само. – С. 41; «Журилася попада» («Журилася попада своєю бідю...») // Там само. – С. 78 [Тексти народної пісні використані Поетом у повісті «Близнець»]; «Одна гора високая» // Там само. – С. 19. [Тексти народної пісні використані Шевченком у повісті «Близнець»];

«Ой вийду я на шпилечок» // Там само. – С. 37; «Ой біда, біда» («Ой біда, біда чайці небозі, що вивела діток [чаєняток] при битій дорозі...») // Там само. – С. 2; «Ішов козак з Дону» // Там само. – С. 10 [Мелодія і тексти записані Тарасом Шевченком]; «Ой Морозе та Морозенку» // Там само. – С. 8. [Одна з улюблених пісень Кобзаря]; «Не ходи, Грицю» («Ой не ходи, Грицю, та на вечорниці») // Там само. – С. 38 (Улюблена пісня Тараса Шевченка. Поет згадує її в «Перебенді», «Гайдамаках», «Катерині», «Мар'яні-черниці» та в поезії «До Основ'яненка» і повісті «Близнець»);

«Ой піду я до млина» // Там само. – С. 50 [Улюблена пісня Великого Кобзаря]; «Ой у полі могила...» // Там само. – С. 1 (Одна з улюблених пісень Тараса Григоровича Шевченка. Відтворив в повісті «Близнець» та в поемі «Тарасова ніч». Тексти пісні передав М. Маркевичу для публікації в збірнику «Южно-Руські пісні з голосами»); «Стоїть явір над водою» // Там само. – С. 6 (Улюблена пісня Шевченка, текст якої приписують йому самому. Мотиви пісні Поет використав в поезії «Над Дніпровою сагою», в поемі «Невольник»); «Забіліли сніги» («Та забіліли сніги, заболіло тіло...») // Там само. – С. 11 (Одна з улюблених пісень Шевченка. Пісня записана у «Щоденник» Поета Д. Каменецьким у 1858 р. Видана у збірці «Українські пісні з голосами» 1861 р. з назвою «Бурлацька пісня» і з нотним записом А. Маркевича); «Харків – річка невеличка» // Там само. – С. 111 (Пісню записав Т. Шевченко на Сквирщині під час подорожі Україною. Пісня надрукована у збірнику І. Рудченка «Чумацькі пісні», Київ – 1874 р.).

Присвятив Т. Шевченку вірш «Брате-голубе Тарасе!». Брав участь у відзначенні ювілейних Шевченківських пам'ятних дат, у концертах виконував солоспіви на поезію Поета.

Література:

- Білиловський К.* Коротенькі споминки про В. С. Александрова // «Складка». Альманах на спомин В. С. Александрова / Спорудив К. Білиловський. – Харків, 1896. – С. 3–23;
- Єрофеїв І.* Матеріали до біографії В. С. Александрова: Дві лекції в музеї Слобідської України ім. Г. Сковороди / І. Єрофеїв // Червоний шлях. – 1926. – № 9;
- Назаревський П. П.* Збірник пісень В. С. Александрова // Народна творчість та етнографія, Київ – 1975. – № 5. – С. 98–99;
- Загайкевич М. П.* Музично-драматичний театр // Історія української музики: в шести томах / Редакційна колегія: М. М. Гордійчук (голова) та ін.; Том 2: Друга половина XIX ст. / Редакційна колегія тому: Т. П. Булат (відповідальний редактор) та ін. – Київ: Наукова думка, 1989. – 464 с. – С. 308–346;
- Тарас Шевченко і Крим.* Енциклопедичний довідник / Упорядник Г. А. Рудницький. – Сімферополь: Таврія, 2001. – 288 с. – С. 11;
- Лобас П.* Александров Володимир Степанович / Петро Лобас // Шевченківська енциклопедія: в 6 томах / Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України; редакційна колегія: М. Г. Жулинський (голова) [та інші]. – Київ, 2012. – Том 1. – 744 с. – С. 164–165;
- Ротач П.* Полтавська Шевченкіана: Спроба обласної (крайової) Шевченківської енциклопедії / Петро Ротач. – Полтава: Дивосвіт, 2013. – 960 с. – С. 30;
- Лисенко І.* Енциклопедія української пісні. Довідкове видання / Іван Лисенко. – Житомир: ПП «Рута», 2019. – 603 с. – С. 13–14;
- Музична Шевченкіана* у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / відповідальний редактор Л. Г. Руденко, науковий редактор Л. В. Івченко; укладач Л. Г. Руденко [та ін.]. – Київ: Академперіодика, 2019. – 992 с. – С. 295, 297, 433, 480, 538, 665, 752, 768–769, 777, 784, 790, 809, 815, 820, 827, 838, 857, 867, 871–872, 883, 919.

АЛЖНЄВ ЮРІЙ БОРИСОВИЧ

(24. 08. 1949 р., м. Кіровабад, тепер м. Гянджа Республіки Азербайджан) – український композитор, диригент, музикант (баяніст), педагог, музично-громадський діяч.

З родини військового.

Заслужений діяч мистецтв України (1995 р.).

1952–1961 рр. Дитинство пройшло на Полтавщині в селі Котлярівка Нижнє-Ланнівської селищної ради Карлівського району.

В 1966 році (після переїзду родини в смт Нова Водолага Харківської області) закінчив середню школу № 2.

В 1967 році навчався гри на баяні у Л. М. Горенка, диригуванню у Є. І. Мариківського на курсах при Харківському обласному Будинку народної творчості.

Закінчив народно-оркестровий відділ Харківського культосвітнього училища (нині – Вищий коледж мистецтв) по класах баяна О. І. Гарбуза, диригування – С. П. Ковальова (1969р.); Харківського інституту культури (нині – Академія культури) по класу баяна Заслуженого діяча мистецтв України композитора А. П. Гайденка, по класу диригування Заслуженого працівника культури П. М. Васюри (1977 р.).

В 1978–1983 рр. навчався диригуванню у Заслуженого діяча мистецтв України, професора В. Жордані при Харківській державній консерваторії (вільне відвідування),

Закінчив Харківський інститут мистецтв імені І. П. Котляревського (нині – Національний університет мистецтв) ім. І. П. Котляревського по класу композиції Народного артиста України, професора В. М. Золотухіна; поліфонію вивчав у класі доцента Л. Б. Решетнікова (1989 р.).

В 1974–1976 рр. – концертмейстер Заслуженого ансамблю танцю України «Квітка» Палацу культури Електромеханічного заводу, в 1976–1991 рр. – Харківського Державного академічного російського драматичного театру ім. О. С. Пушкіна.

В 1980–1992 рр. – музичний керівник професійного оркестру ансамблю народного танцю «Буревісник» Палацу культури Харківського тракторного заводу.

З 1992 р. – засновник, художній керівник і головний диригент Харківського міського театру Народної музики «Обереги».

В 1991–2007 рр. – доцент Харківського університету мистецтв ім. І. П. Котляревського.

З 2008 р. – доцент кафедри композиції Державної академії культури.

Лауреат Муніципальної премії імені І. Слагіна (1997 р.), Всеукраїнської премії ім. Івана Огієнка (Митрополит Іларіон) (1999 р.), Регіонального рейтингу «Харків'янин року – 2002», Премії імені М. В. Лисенка (2010 р.).

Кавалер ордена «За заслуги» III ступеня (2009 р.),

Нагороджений Почесною грамотою Президента України (1999 р.), Почесною відзнакою Харківської обласної ради «Слобожанська Слава» (2012 р.).

Член Національної Спілки композиторів України (з 1990 р.).

Композиторський доробок:

Симфонічні твори – «Спогади Матінки Землі» (симфоніста, 1988). Рукопис; «Золота Пектораль» (Українська рапсодія, 2005), «Чорнобильська» (симфонія-пролог, 2006). Рукопис; «Тулумбас 48-16» (Старосвітський марш, 2005); «Кургаль Шу-Нун (Симфонія священного каменю, 2012), «Екзампей XXI» (Скіфська симфонія, 2018). Рукопис; «Краю мій...» (Парафраз) для скрипки з оркестром (2012). Рукопис; вокально-симфонічні твори – «Оваста перва» (за мотивами «Велесової Книги) для хору і великого симфонічного оркестру (2007), «За Чумацьким шляхом» («Пісенна симфонія») за поезіями В. Бондаря, В. Бойка, Л. Костенко для солістів, великого хору, соло саксофон-сопрано, великого симфонічного оркестру (2015); твори для оркестру народної музики України: «Українські візерунки» (1991). Рукопис; «Вихід із Криму», Рапсодія на теми народних мелодій греків Приазов'я (1991, 2-а ред. 2009). Рукопис; «Дергунець», концертна п'єса на тему старовинного українського танку (1992, 2-а ред. 1995). Рукопис; «Чокирліє», Концертна фантазія для скрипки з оркестром народної музики на тему стародавнього молдавського танку (1993). Рукопис; «Пандухти», концертна композиція на тему вірменських народних мелодій (1993). Рукопис; Рапсодія «Тноім» на клезмерські мелодії (1997). Рукопис; «Осінній Ортачала», концертна композиція на тему грузинського народного танцю «Картулі» (2004). Рукопис; «Суголосся Світояру», фантазія для сопілки з оркестром (2005). Рукопис; «На нашій вулиці...», слобожанські награвання (2013). Рукопис; «Від села до села...», з волоського боку (2013). Рукопис; «Посмішка козака Мамає...», інтродукція для оркестру (2017); «За горою кам'яною...», концертний «Козак – Коло» (2018); твори для оркестру російських народних інструментів (розповсюджених в Україні) – «Хоровод-тока́та» (Екологічна фантазія) (1989). Рукопис; «Скерцино» для труби з оркестром (1977). Рукопис; Концертна п'єса для баяна з оркестром (1977). Рукопис;

музика до хореографічних композицій (1980–1992) – «Святкова-слобідська», «Дромореса», «Старосільська полька» («Передирки»), «Погулянки», «Наборна», «Спів Трембіти», «Ой гоп, гопака!»; Твори виконував ансамбль народного танцю «Буревісник»; інструментальні твори – «Ескізи» для фортепіано (1983). Рукопис; «Дума» для 2-х фортепіано (1984). Рукопис; «Чумачівка» (1991) та «Кот-

лярівські Чабани» (1993) для квінтету сопілок. Рукопис; «Рондо-вальс» для баяна (2004); «Ой вербо, вербо...» для бандури соло та співу (2005). Рукопис; «Козак чорнобривий...» (вірші К. Северин) для тріо бандуристок (2000), Капричіо №1 «Dromoesa» та Капричіо №2 «Zingareska» для скрипки і цимбал соло (2008, 2012). Рукопис; «Надвечірні перегуки...» для секстету кларнетів і ударних (2014). Рукопис; вокальні твори у супроводі оркестру народної музики: для сопрано – «А хто ж в біді не бував (за народною піснею, 1993). Рукопис; «Мати сіяла сон» (вірші Б. Олійника, 1997). Рукопис; «Сонячне суголося» (вірші Л. Костенко, 2013). Рукопис; для тенора – «Кобзо моя» (вірші П. Куліша, 1993). Рукопис; «Ой біда ж мені, біда...» (вірші М. Петренка, 1999). Рукопис; «Соловей» (вірші В. Забіли, 2003). Рукопис; «Фурман я, сой фурман...» (лемківська співанка, 2013); для баритона – «Як жити хочеться...» (вірші О. Олеся, 1997). Рукопис; «Знов цвіте червона журавлина...» (вірші П. Мельничука, 2007). Рукопис; «Щоб сонце райдугу звело...» (вірші В. Бондаря, 2008). Рукопис; для баса – «Вшануймо, друзі», рідну річ...» (вірші М. Старицького, 1995); «Стоїть явор...» (18-та пісня з циклу «Сад Божественних пісень»), мелодія Г. Сковороди (2012); для дуету – «Чорні очі...» (вірші Є. Гребінки, переклад з російської В. Бойка, 2002). Рукопис; «Зробив гуцул барівочку» (вірші С. Воробкевича, 2003). Рукопис; «Життя як мить...» (вірші В. Бойка, 2007). Рукопис; для вокального тріо – «Весняночка-паняночка...» (вірші А. Перерви, 2010). Рукопис; «Сонячне суголося» (вірші Л. Костенко, 2013). Рукопис; «Лелеки-лелеки...» (вірші М. Вересюка, 2013). Рукопис;

для гурту співаків (мішаний склад) – «Україні на єдність...» (вірші Б. Башака, 2002). Рукопис; «Рідницька пісня...» (вірші О. Олеся, 2006). Рукопис; «Недумано, негадано...» (вірші Л. Костенко, 2012). Рукопис; «Ні проїхати, ні пройти...», в'язанка-коло за народними піснями (2012). Рукопис;

композиції для хору: хорові концерти – «Співомовки» (тексти народні), Концерт №1 для мішаного хору a cappella (1986); «Дівич-сон», Концерт №2 у 3-х частинах для мішаного хору (1994); «Пробудження», Концерт №3 для жіночого хору на вірші Л. Глібова, О. Олеся, Т. Шевченка, І. Франка (1997). Рукопис; «Співайте для Господа пісню нову...» (Псалом № 96, переклад Івана Огієнка), Концерт № 4 для мішаного хору (2004); «Світання Оріанти» (космологічні суголося), Концерт № 5 для жіночого хору (2005); «Рідне коло» (ліричні суголося) в 3-х частинах (2005): Частина 1 – для чоловічого хору (вірші Т. Мельничука), Частина 2 – для жіночого хору (вірші В. Сосюри), Частина 3 – для дитячого хору (вірші В. Самійленка);

опрацювання народних пісень (1991–2018): для голосу у супроводі оркестру народної музики – «Про отамана Швачку...» (балада), «Гуляв чумак на риночку...» (чумацька), «Ой під вишнею...» (народний варіант), «Як ішов я з Дебречина...», «Взяв би я бандуру...» (вірші М. Петренка), «Ой на бойки, пане-брате, на бойки, на бойки!...» (коломийка); для чоловічого ансамблю солістів a cappella – «Ой здоров же був...» (бурсацька коляда), «Ой на горі дуб зелений...» (із записів О. Стеблянка), «Та ой як крикнув вже та козак Сірко...» (козацька), «Ой у полі три криниченьки...» (полтавський варіант), «Ой да їдуть хлопці...» (волинський варіант), «Їхав козак, їхав...» (вінницький варіант); для чоловічого ансамблю солістів у супроводі оркестру: «Ой наступила та чорна хмара...» (полтавський варіант), «Ой у полі верба» (полтавський варіант), «Ой у полі нивка» (полтавський варіант), «Розпрягайте, хлопці, коні...» (полтавський варіант), «Ой розвийся та дуб зелененький» (харківський варіант), «Не журися!...» (козацький марш Хотинського полку 1621 р.), «Їхав козак за Дунай...» (слова і мелодія С. Климовського), «Як за дальнім небосхилом...» (пісня холодноярського повстання), «Світи, місяченьку...» (так само), «Нічко цікавая» (так само);

для гурту співаків (мішаний склад) у супроводі оркестру – «Гей, у лузі червона калина...» (стрілецька), «Їхав козак з України» (харківський варіант),

«Ішло дівча...» (Івано-Франківський варіант), «Ой хмелю ж мій, хмелю...» (полтавський варіант), «Стоїть гора...» (цикл вінницьких рідницьких пісень: «Вечір на дворі», «Чорнії брови...», «Ніч яка,

Господи...», «Стоїть гора високая», «Полетів би-м на край світу...» (лемківський варіант); музика до театральних вистав: «Якби не ми та не ви...» (1996), «Граї, іграчу!...» (2004), «Будьмо, будьмо, будьмо!!!» (Сорочинський триптих, 2005), «Ті, які йдуть за сонцем...» (циганський триптих, 2010), «Біла бузина, або дурне сало без хліба...» (за творами поета-гумориста П. Глазового, 2010), «Ми є тому, що нас не може бути...» (за поетичними творами Ліни Костенко), поетично-музична Різдва сцена (2019). Рукопис; «Кайдашева сім'я» (за творами Івана Нечуя-Левицького, 2016).

Музична Шевченкіана:

«Ой гоп, гопака!...» (за мотивами поеми «Гайдамаки», розділ «Бенкет у Лисянці»). Музика до хореографічної композиції для ансамблю народного танцю «Закаблуки» (1980 р.); версія – «Концертні варіації» для оркестру народної музики України (2017 р.); Музика до вистави «Назар Стодоля» (за однойменною драмою). Постановка була здійснена на сцені Луганського обласного академічного Українського музично-драматичного театру в 1991 році (режисер-постановник Л. Садовський, художник Т. Шорех; у головних ролях: М. Голубович – Хома Кичатий, С. Кошманов – Назар, І. Шостак – Галя); «Пробудження». Хоровий концерт-пастораль № 3 (на поезію Л. Глібова, О. Олесь, Т. Шевченка, І. Франка) для жіночого хору (1997). Рукопис. Друга частина концерту створена на текст поезії «Зацвіла в долині червона калина»; «На заборолі голос чути...» (на поезії середньовіччя, фрагменти «Слова про похід Ігоря» в перекладі професора В. Шаяна; поезії І. Котляревського, Т. Шевченка, О. Олесь, Л. Глібова, В. Самійленка, І. Франка, В. Сосюри, Л. Костенко, Б. Олійника, С. Сапеляка, Н. Матюх). Рідницькі суголосся для жіночого вокального тріо в супроводі оркестру народної музики (1999–2004 рр.). У творі використано тексти поезії Т. Шевченка «Зацвіла в долині червона калина»; «До останньої крихти...» Суголосся на поезії Т. Шевченка, П. Куліша, В. Забіли, С. Воробкевича, О. Олесь, Б. Олійника для солістів у супроводі симфонічного оркестру (2004). В суголоссі використано тексти поезії Т. Г. Шевченка «Над Дніпровою сагою» (варіант – для баса соло у супроводі фортепіано); «Роздум» (на тексти поезії «Над Дніпровою сагою»). Солоспів для баса у супроводі оркестру народної музики (2001). Рукопис; «Заворожи мені, волхве...» (на тексти поезія із збірки «Три літа», яка звернена до М. Щепкіна). Солоспів для тенора у супроводі оркестру народної музики (2006). Рукопис; «Правічне суголосся» (на тексти поезії «Тече вода з-під явора») для вокального тріо а cappella (2011);

«Та не однаково мені...» (на тексти поезії «Мені однаково, чи буду...»). Рідницьке суголосся для соло баритона, мішаного хору та симфонічного оркестру (2012). Рукопис; «Ще треті півні...». Концерт-диптих для мішаного хору та ударних у 2-х частинах (2011). Рукопис: Частина 1. «Гомоніла Україна» (з поеми «Гайдамаки», розділ «Треті півні»); Частина 2. «Тече вода з-під явора» (за однойменною поезією). Прем'єрне виконання Концерту-диптиху відбулося в жовтні 2014 р. в Концертній залі Будинку звукозапису Національної радіокомпанії України. Виконавці: Академічний хор ім. Платона Майбороди. Диригент – Юлія Ткач; «За неї Господа молить...» (Рідницьке суголосся). Кантата для солістів (бас, тенор, баритон), чоловічого хору та симфонічного оркестру на поезії Т. Г. Шевченка у трьох частинах (2017). Рукопис: Частина 1. «Чи ми ще зійдемося знову?...»; Частина 2. «Заворожи мені, волхве...» (зі збірки «Три літа»); Частина 3. «Не однаково мені...» (на тексти поезії «Мені однаково, чи буду...» з циклу «В казематі»).

Опрацювання народних пісень на тексти Поета: «Зоре моя вечірняя» (з поеми «Княжна»), мелодія Г. Гладкого (народний варіант) для голосу у супроводі оркестру народної музики); «Ой три шляхи широкії» (з циклу «В казематі», народний варіант) для чоловічого ансамблю солістів а cappella; «По діброві вітер вис...» (з балади «Тополя», народний варіант) для чоловічого ансамблю солістів а